

CARSTEN JENSEN

Noi, cei înecați

Traducere din limba daneză și note de
Ioana-Andreea Mureșan

I

Cizmele

Laurids Madsen călătorise la poarta Raiului, dar coborâse din nou pe pământ grație cizmelor sale.

Nu s-a înălțat nici cât o bătaie de aripă, abia cât verga arborelui mare al unui velier. Stătuse la poarta Raiului și-l văzuse pe Sfântul Petru, chiar dacă paznicul porții către lumea cealaltă îi arătase doar fundul.

Laurids Madsen ar fi trebuit să fie mort, dar moartea nu l-a vrut, așa că s-a întors schimbat la față.

Înainte ca Laurids Madsen să ajungă faimos pentru vizita sa în Rai, i se dusese buhul fiindcă declanșase de unul singur un război. Tatăl lui, Rasmus, dispăruse pe mare pe când Laurids avea șase ani. Laurids plecase pe nava Anna din Marstal, orașul său de baștină de pe insula Ærø, pe când avea paisprezece ani și după mai puțin de trei luni corabia naufragiase în Marea Baltică. Echipajul fusese salvat de un bric american și Laurids Madsen visa încă de pe atunci la America.

Își luase examenul de căpitan de navă în Flensburg pe când avea optsprezece ani și-n același an ajunsese să naufragieze pentru a doua oară în largul coastelor Norvegiei, lângă Mandal, unde, într-o noapte friguroasă de octombrie, a stat pe o stâncă bătută de valuri, scrutând orizontul după ajutor. Timp de cinci ani navigă pe toate oceanele lumii. Fusese la sud de Capul Horn, unde auzise pinguinul țipând în noaptea neagră ca smoala. Văzuse Valparaíso, coasta de vest a Americii și Sydney, unde iarna copacii-și pierd scoarța în loc să-și piardă frunzele și unde cangurii țopăie de colo-colo. Întâlnise o fată cu ochii ca strugurii pe nume Sally Brown, care știa povești despre Foretop Street, La Boca, Barbary Coast și Tiger Bay. Traversase ecuatorul, ocazie cu care fusese supus ritualului de inițiere, începând cu salutul către zeul Neptun, și simțise cum s-a zdruncinat corabia când a trecut Linia. Ca să marcheze prilejul, băuse apă sărată, ulei de pește și oțet; fusese botezat cu gudron, funingine de lampă și seu, apoi bărbierit cu un cuțit ruginit cu creștături în lamă și i se oblojiseră tăieturile cu sare și var. Fusese silit să sărute obrazul ciupit de vărsat și vopsit cu ocră al Amfitritei și să-și cufunde nasul în sticluța ei cu parfum, care fusese umplută cu așchii de unghii tăiate.

Laurids Madsen văzuse lumea largă.

Mulți alții o mai făcuseră, însă el a fost singurul care s-a întors acasă cu ideea fixă că Marstal era prea mic și, parcă pentru a o demonstra, vorbea întruna o limbă pe care el o numea americană și pe care o învățase în timp ce călătorise un an de zile la bordul fregatei americane Neversink.

— *Givin nem belong mi Laurids Madsen*¹, spunea el.

Cu Karoline Grube din Nygade avea trei fii și o fiică: Rasmus, botezat după tatăl său, Esben și Albert. Fata se numea Else și era cea mai mare. Rasmus, Espen și Else semănau cu mama lor, erau mici de statură ca și ea și nu erau prea vorbăreți. Albert semăna cu Laurids. La vârsta de patru ani, era deja la fel de înalt ca Esben, care era cu trei ani mai mare. Obişnuia să rostogolească de colo-colo o ghiulea englezească de fontă și încerca întruna să o ridice în brațe. Se lăsa în genunchi și se încăpățâna strângând din ochi, dar ghiuleaua era încă prea grea pentru el.

— *Heave away, my jolly boys! Heave away, my bullies!*² îi striga Laurids încurajator când vedea eforturile mezinului.

În timpul asediului englezesc asupra orașului Marstal din 1807, ghiuleaua se întâmplase să cadă prin acoperișul casei lor din strada Korsgade. Bunica se speriasse atât de tare, încât îl născuse pe Laurids chiar pe podeaua din bucătărie. Când Albert nu se juca cu ea pe afară, ghiuleaua își avea locul rezervat în bucătărie, unde Karoline o folosea ca pistil, sfărâmând cu ea boabele de muștar.

— La fel de bine ai fi putut fi chiar tu cel care ți-ai anunțat astfel venirea pe lume, îi spusese tatăl său o dată lui Laurids, atât de mare erai când ai venit pe lume. Dacă te-ar fi scăpat barza, ai fi trecut prin acoperiș ca o ghiulea englezească.

— *Finggu*, spuse Laurids ridicând degetul în aer.

Voia să-i învețe pe copii limba americană.

Fut însemna picior. Arăta cu degetul spre cizme. *Maus* era gura.

Se freca pe burtă când se așeza la masă și-și arăta dinții.

— *Hanggre*.

Așa puteau să-și dea seama cu toții că-i era foame.

1. „Numele meu e Laurids Madsen“ (în original într-o engleză stâlcită) (n.r.).

2. „Dați-i bătaie, băieți! Dați-i bătaie, matrozi!“ (în en. în orig.) (n.r.).

Mama era *misis*, tata *papa tru*. Când Laurids nu era acolo, copiii spuneau „mama“ și „tata“, la fel ca toți ceilalți copii, cu excepția lui Albert. Cu el, tatăl avea o legătură aparte.

Copiii aveau o mulțime de porecle: *pickaninnies*, *bullies* și *hearties*¹.

— *Laikim tumaci*², îi spunea Laurids lui Karoline ȕuguindu-și buzele ca și cum ar fi vrut să o sărute.

Ea chicotea de jenă și apoi se supăra.

— Nu te prosti, Laurids, îi zicea.

1. *Picaninny*, termen peiorativ folosit în SUA în secolul al XIX-lea pentru copiii de culoare; *bullies* și *hearties* fac parte din jargonul marinăresc și înseamnă „matrozi“, „camarazi“ (n.r.).

2. Într-o engleză stălcită, aprox. „îmi plăci foarte mult“ (n.r.).

În 1848 izbucni războiul cu nemții în Schleswig-Holstein, de cealaltă parte a Mării Baltice. Bătrânul vameș de la Porte a fost primul care a aflat, fiindcă guvernul provizoriu revoluționar din Kiel i-a trimis proclamația împreună cu o cerere de a preda încasările vamale.

Întregul Marstal a pus mâna pe arme și am convenit imediat să formăm o unitate de apărare națională. În fruntea acesteia se afla un profesor tinerel din Rise, căruia de atunci i-am spus Generalul. Pe toate punctele înalte de pe insulă am ridicat balize din niște butoaie umplute cu smoală și cu o frânghie veche ce atârna la capăt, plasate pe un stâlp înalt. Dacă venea dușmanul, se aprindea butoiul cu smoală și se ridica în aer, semnalând începutul războiului.

Erau balize atât pe versantul Knasterbjerg, cât și pe stâncile de la Vejsnæs și peste tot pe plajă mișunau paznici care scrutau orizontul.

Tot balamucul cu războiul fu prea mult pentru Laurids, care nu avea de altfel respect pentru nimic. Într-o seară, în drum spre casă dinspre Fiordul Eckernförde, trecu pe lângă Vejsnæs, trase barca mai spre plajă și strigă ca să se audă departe peste apă:

— Neamțul e pe urmele mele!

Câteva minute după aceea, se aprinse butoiul din capătul falezei, apoi se aprinse baliza de la Knasterbjerg, iar pe urmă toate de pe insulă, rând pe rând, până departe la Synneshøj, aproape 20 de kilometri mai încolo, până când toată insula Ærø fu în flăcări ca-n noaptea de Sânziene.

Laurids stătea întins în barcă în timp ce focurile se aprindeau și râdea cu poftă de tămbălăul pe care-l stârnise. Dar când se pregăti să lase ancora în Marstal, văzu lumini peste tot și străzile pline de oameni, cu toate că era târziu în noapte. Unii dintre ei strigau și dădeau ordine ininteligibile, alții plângeau și cerșeau milă. O mulțime de oameni gata de luptă se repezea deja la deal spre strada Markgade înarmată cu furci, coase și câteva puști. Mame tinere alergau înspăimântate pe străzi cu bebelușii țipând în brațe, convinse că nemții o să le străpungă odraslele cu baionetele. La fântâna de la colțul

străzilor Markgade și Vestergade, o soție de căpitan se certa cu o slujnică. Femeii îi intrase în cap că ar trebui să se ascundă de nemți în fântână și-i dădea ghes fetei să sară prima în adâncurile întunecate.

— După dumneavoastră, doamnă, îi răspunse fata.

Și noi, bărbații, ne dădeam ordine unii altora. Sunt prea mulți căpitani de vas în orașul nostru ca să mai asculte vreunul de ceilalți și singurul lucru asupra căruia am putut cădea de acord a fost să jurăm solemn că nu ne vom da viața decât cu cel mai mare preț posibil.

Când zarva ajunse în casa parohială din Kirkestræde, la pastorul Zachariassen, care avea musafiri în acea seară, o doamnă leșină de spaimă, însă fiul de doisprezece ani al pastorului, Ludvig, înșfăcă un vâtrai ca să-și apere patria de inamicul cotropitor. În casa învățătorului Isager, care era și cântăreț la biserică, toată familia se pregătea pentru atacul iminent. Toți cei doisprezece fii — care veniseră acasă pentru a sărbători ziua de naștere a corpulentei doamne Isager — au primit chiar de la mama lor vase de lut pline cu cenușă, cu ordinul de a o azvârli în fața neamșului în cazul în care i-ar trece prin cap să le ia casa cu asalt.

În fruntea gloatei care înainta pe Markgade spre Reberbanen se găsea bătrânul Jeppe, care agita o furcă și le răcnea nemților să vină, numai să se încumete. Micul tâmplar Laves Petersen trebui să se întoarcă acasă. Își purta cu mândrie pușca pe umăr și-și îndesase gloanțe în buzunare, dar în mijlocul marșului descoperi că-și uitase praful de pușcă acasă.

La Moara Marstal, soția morarului, voinica doamnă Weber, era înarmată cu o furcă și insista să se alăture gloatei. În toată acea învălmășeală și poate și din pricină că părea mai impunătoare decât cei mai mulți dintre noi, bărbații, i-am făcut imediat loc în rândurile noastre însetate de sânge.

Laurids, nestatornic de felul lui, fu cuprins de spiritul de luptă general în așa de mare măsură, încât dădu și el fuga acasă pentru a găsi o armă. Karoline și cei patru copii se ascunseseră înfricoșați sub masa din sufragerie când Laurids dădu buzna înăuntru și strigă entuziasmat:

— Haideți copii, să mergem la război!

Karoline dădu cu capul de dosul tăbliei, cu un zgomot sec. Apoi se târî cu greu pe sub fața de masă și se ridică în picioare, țipând la el mânioasă:

— Ai înnebunit de-a binelea, Madsen? Copiii nu se duc la război!
Rasmus și Esben începură să țopăie.

— Vrem și noi! Vrem și noi! strigară în cor. Avem voie?

Micul Albert veni și el, rostogolindu-și ghiuleaua.

— Ați înnebunit cu toții? se răsti mama, dându-i câte-o palmă celui care se nimerea mai aproape de ea. Treceți imediat la loc sub masă!

Laurids se duse iute în bucătărie în căutarea unei arme potrivite, dar nu găsi nimic ce putea folosi.

— Unde-ai ascuns tigaia? strigă el spre sufragerie.

— Nici să nu te gândești, strigă Karoline. Nu care cumva să pui mâna pe tigaia mea!

Laurids se uită năuc în jur.

— Bine, atunci iau mătura, anunță el și ieși în fugă. Acum neamțul chiar c-o s-o ia pe coajă.

Auziră apoi ușa de la intrare trântindu-se în urma lui.

— Ai auzit? îi șopti Rasmus, cel mai mare, lui Albert. Tata n-a vorbit deloc americană.

— Nebun mai e și omul ăsta! zise mama clătînând din cap în întunericul de sub masa din sufragerie, unde se refugiase din nou. Auzi, să te duci la război cu o mătură!

Când Laurids se alătură gloatei dornice de luptă, se stârni un val de bucurie generală. I s-o fi dus lui vorba că e cu nasul pe sus, dar era spătos și puternic și de dorit să-l ai alături. Apoi dădurăm cu ochii de mătură.

— Altceva n-ai găsit?

— E de-ajuns pentru un neamț, răspuse el, fluturând mătura-n aer. Acuș îl luăm pe fărăș și-l dăm afară din țară.

Ne simțeam siguri pe noi și-am răs la gluma lui.

— Lăsați niște furci în urmă, zise Lars Bødker, ca să avem cu ce să-i facem grămezi pe nemți după ce-i omorâm pe toți.

Ajunserăm pe câmp. Eram la o jumătate de oră de marș de Vejsnæs, dar iuțirăm pasul, tot mai înfierbântați. La Drejbakkerne, văzurăm balizele arzând pe toată insula, o imagine care ne întărește și mai mult. Apoi am auzit bătăi de copite în întunericul din jur și-am încremenit. Se apropia dușmanul!

Speraserăm că-i vom surprinde pe nemți pe plajă, însă și aici aveam terenul de partea noastră. Laurids se puse în poziție de luptă cu mătura și noi ceilalți am făcut la fel.

— Așteptați-mă! se auzi din spate.

Era micul tâmplar, care se întorcea după ce fusese acasă pentru praful de pușcă.

— Ssst! i-am făcut semn să tacă. Neamțul e aproape.

Răpăitul de copite se apropia tot mai mult, dar ne dădeam seama de-acum că era un singur cal. Un călăreț se ivi din întuneric, iar Laves Petersen își ridică pușca și ținti. Laurids îi împinse țeava puștii cu mâna.

— E controlorul Bülow, spuse el.

Calul negru al controlorului era learcă de sudoare, iar pieptul i se umfla ritmic, ca după un galop greu. Bülow ridică mâna.

— Întoarceți-vă acasă. Nu-i niciun neamț la Vejsnæs.

— Bine, dar balizele-s aprinse, strigă Laves.

— Am vorbit cu paznicul de pe plajă, le răspunse Bülow. A fost alarmă falsă.

— Dar ne-a smuls din paturile noastre calde. Pentru ce? Pentru nimic!

Doamna Weber încrucișă brațele și se uită în jur cu o privire amenințătoare, ca și cum și-ar fi căutat pricină cu altcineva, acum că dușmanul se făcuse nevăzut.

— Măcar am dovedit că suntem pregătiți, spuse controlorul împăciuitoar. Și cel mai bun lucru este că n-au apărut deloc.

Am mormăit și noi ceva, dându-i dreptate cu jumătate de gură. Dar chiar dacă puteam să înțelegem punctul de vedere al controlorului, tot a fost o mare dezamăgire. Eram pregătiți să dăm piept atât cu neamțul, cât și cu moartea, dar niciunul dintre ei nu aterizase pe insula Ærø.

— Las' c-o să vadă neamțul odată și odată, spuse Lars Bødker.

Am început să simțim oboseala și ne-am îndreptat spre casă. O ploaie rece începuse să cadă în noapte și am rămas tăcuți până când am ajuns la moară, unde doamna Weber s-a desprins de grupul nostru descumpănit. Se puse în fața noastră cu furca de fân într-o mână, de parcă ne prezenta o pușcă.

— Tare-aș vrea să știu, zise ea cu o voce amenințătoare, cine-a fost glumețul care a scos atâția oameni cumsecade din paturile lor în miez de noapte ca să-i trimită la război.

Ne-am holbat cu toții la Laurids, care se înălța în mijlocul nostru cu mătura pe umăr.

Dar Laurids nici nu tresări, nici nu lăsă privirea în jos. În schimb, se uită la noi, după care se lăsă pe spate și se apucă să râdă copios în ploaie.

Curând, războiul deveni o realitate. Am fost înrolați în marină. Vaporul Hekla a acostat în Ærøskøbing, orașul vecin, pentru a ne lua. Stăteam la coadă pe chei și eram strigați unul câte unul, înainte de a sări la bordul șalupei ce urma să ne ducă la navă. Simțiserăm că războiul ne-a tras pe sfoară în acea seară de noiembrie, dar acum așteptarea se încheiase și aveam moralul ridicat.

— Sal'tare! Faceți loc, trece un danez cu viața lui, cu sufletul și cu ranița-n spinare! strigă Claus Jacob Clausen.

Era un bărbat scund, vânjos, care se lăuda mereu că un tatuator din Copenhaga pe nume Frederick Înțeapă Ace îi spusese odată că avea cel mai dur braț în care-și înfipsea vreodată acul. Tatăl lui Clausen, Hans Clausen, fusese pilot, la fel și bunicul său, așa că asta-i calea pe care era sigur că o va urma și el, fiindcă în noaptea de dinaintea îmbarcării avusese un vis care îi dezvăluise că avea să scape cu viață din război.

La Copenhaga am fost îmbarcați pe fregata Gefion. Laurids fusese despărțit de noi ceilalți și a fost singurul care s-a alăturat navei de linie Christian al VIII-lea, al cărui catarg principal era atât de înalt, încât distanța de la vârf până la punte era de o dată și jumătate cât turla bisericii din Marstal. Amețeam și ni se făcea greață când ne suceam gâtul să ne uităm la el, dar amețeața ne făcea mândri, fiindcă înțelegeam că eram chemați să săvârșim fapte mărețe.

Laurids a rămas în urmă, petrecându-ne cu privirea la plecare. Nava Christian al VIII-lea i se potrivea. Avea să se simtă în largul lui pe punte, el, care navigase cândva timp de un an cu nava de război americană Neversink. Totuși, ne gândeam că trebuie să se fi simțit abandonat pentru o clipă, când ne-a văzut dispărând pe pasarela fregatei Gefion.

Și așa am pornit la război. În Duminica Floriilor am pornit de-a lungul coastei insulei Ærø. Vedeam stâncile de la Vejsnæs, unde Laurids dăduse peste cap liniștea insulei cu al său „Vine neamțul!”. Acum era danezul cel care

venea și era rândul neamțului să dea foc balizelor și să alerge aiurea ca o găină fără cap.

Am acostat la Als și-am așteptat. Miercuri am pornit înspre Fiordul Eckernförde și-am ajuns la gura lui după-amiaza târziu. Am fost chemați cu toții la pupa, o adunătură pestriță în cămăși și pantaloni de lână țesută în casă în toate culorile, albastru, negru sau alb. Doar panglica de la șepcile noastre cu numele de Gefion și cocarda roșie și albă dădeau de înțeles că eram marinari pe nava de război a regelui. Comandantul — care, în ce-l privește, era în cea mai frumoasă uniformă, cu tot cu epoleți și sabie — ținu un discurs în care ne îndemnă să luptăm ca niște bărbați curajoși. Își flutură tricornul și strigă de trei ori *Ura!* în cinstea regelui. Am strigat și noi cu el, cât de tare am putut, după care el ordonă să se tragă cu toate tunurile, ca să vedem și noi cum arată o bătălie. Niciunul dintre noi nu mai fusese la război. Se auziră bubuituri în larg, după care se simți un iz puternic de praf de pușcă. Bătea o briză rece, iar fumul albăstrui de la tunuri fu purtat de vânt în depărtare. Vreme de câteva minute, n-am reușit nici să ne strigăm pe nume. Larma tunurilor ne asurzise.

Eram de-acum o întregă escadră. Mai sosiseră două nave de război, iar pe unul dintre ele l-am recunoscut, era Hekla, cu care veniserăm de la Ærøskøbing. În ziua următoare ne-am pregătit de luptă. Tunurile au fost pregătite în saborduri, pompele și furtunurile au fost instalate astfel încât să poată fi folosite imediat dacă izbucnea vreun incendiu la bord. Lângă fiecare tun am pus proiectile, cutii cu cartușe și lăzi cu mitralii. În ultimele zile exersaserăm totul de atâtea ori, încât aproape că învățaserăm pe de rost numeroasele ordine. Eram câte unsprezece oameni la fiecare tun și, de la primul ordin auzit, „Toată lumea pe poziții!“, urmat de „Fitul și cartușe!“ și apoi de „Mitralii!“, până când venea ordinul de a trage, ne învățeam unii în jurul altora, cuprinși de spaima de a nu face vreo greșală. Eram obișnuiți să lucrăm câte trei sau patru pe bărcile noastre mici sau pe galease, iar acum eram brusc stăpâni peste viață și moarte.

De prea multe ori rămâneam paralizați când comandantul tunurilor striga al său „Pregătiți-vă la vizor!“ sau „La țintă!“ . Ce dracu' putea să însemne în limbajul de zi cu zi? De fiecare dată când reușeam să îndeplinim un exercițiu complicat fără greș până la ultimul ordin, eram lăudați de comandantul tunurilor, moment în care izbucneam voioși în urale. Se uita atunci la noi, după aceea la tunul său și apoi își pleca privirea, clătănând din cap:

— Cățelușilor, ne zicea, faceți tot ce puteți, ce dracu'!

Nici măcar nu știam prea bine pe care neamț trebuia să-l împușcăm. Nu avea cum să fie bătrâna Ilse, cu șoldul strâmb, maica rachiului, care venea în portul din Eckernförde să ne vândă băutura înmiresmată când acostam acolo. Nu putea fi nici Eckhart, negustorul de cereale, cu care făcuserăm de multe ori târguri bune. Mai era apoi hangiul de la Der Rote Hahn. Îl chema Hansen, un nume la fel de danez ca oricare altul. Nu-l văzusem vreodată cu o armă în mână. Niciunul dintre ei nu putea fi neamțul, din câte ne puteam da seama. Însă regele știa cine era neamțul, la fel și comandantul, care strigase urale cu atâta entuziasm.

Ne-am îndreptat spre fiord. Bateriile inamice de pe coastă au început să bubuie, dar ne aflam în afara razei lor de acțiune și-n curând se făcu iar liniște. Ni s-a servit rachiul în loc de obișnuitul ceai. La ora nouă bătu semnalul, venise vremea să ne ducem la culcare. Am fost treziți după șapte ore; era Joia Mare, 5 aprilie 1849. Din nou am fost serviți cu rachiul în loc de ceai, iar un butoi de bere era deja pe punte. Puteam să bem după bunul plac, așa că aveam moralul ridicat când am tras ancora și am început să ne apropiem de fiord.

N-aveam a ne plânge de mâncarea de la bordul navelor Majestății Sale, fiindcă înainte, când trebuia să ne îngrijim noi înșine de ea, mâncam mai mult pe apucate. Se spunea că nu veneau niciodată pescăruși în urma vreunei nave din Marstal și asta așa era, căci nu risipeam nicio firimitură. Dar aici, pe lângă ceai și bere, primeam zilnic pâine după pofta inimii, iar la prânz o livră de carne proaspătă sau o jumătate de livră de slănină, mazăre, terci sau supă, în vreme ce la cină primeam patru măsuri de unt și rachiul pe lângă. Așa se face că am prins drag de război cu mult înainte de a simți pentru prima dată izul de praf de pușcă.

Pătrunseserăm adânc în Fiordul Eckernförde. Malurile erau tot mai aproape, iar pozițiile tunurilor de pe țărm se puteau distinge cu claritate. Kresten Hansen se aplecă spre Ejnar Jensen și îi mărturisi încă o dată că nu credea că avea să scape cu viață din lupta asta.

— Am știut-o încă de când ne-a cerut neamțul încasările vamale. O să mor astăzi.

— Ba n-ai știut nimic, îi răspunse Ejnar. Habar n-aveai că lupta o să se dea în Joia Mare.

— Ba da, o știam de mult timp. A venit vremea, o să ne împuște!

— Tacă-ți fleanca! i-o reteză Ejnar iritat, care îi asculta văicăreala încă de când își strânseseră ranițele și-și legaseră șireturile bocancilor.

Dar Kresten era de neoprit, respira sacadat și-și puse mâna pe brațul prietenului său.

— Promite-mi că o să-mi duci ranița acasă la Marstal.

— Poți să-ți duci și singur boarfele acasă. Termină, că mă bagi și pe mine-n sperieți.

Ejnar îi aruncă o privire îngrijorată camaradului său. Kresten era fiul comandantului Jochum Hansen, care era și administrator la autoritatea portuară. Kresten semăna cu tatăl său, de la pistruii de sub părul blond-roșcat până la firea lui taciturnă. Nu-l mai văzuserăm niciodată într-o stare atât de ciudată.

— Poftim, îi zise Ejnar întinzându-i o halbă de bere. Ia o înghițitură zdravă.

Îi duse halba la gură, însă Kresten scuipă din bere, care o luă pe drumul greșit și-i alunecă pe trahee în jos. Ochii îi deveniră sticloși. Ejnar îl bătu pe spate, iar Kresten trase brusc aer în piept, atât de tare încât berea începu să-i iasă pe nări.

— Nătărăule! râse Ejnar. Cui i-e scris să moară în ștreang nu moare înecat, îi spuse el. Era cât pe ce să te omori singur, îi iei neamțului pâinea de la gură.

Dar Kresten avea aceiași ochi goi.

— A venit vremea, o să ne împuște, repetă el cu o voce stinsă.

— Eu unul n-am de gând să mă las împușcat.

Micul Clausen se băgase și el în vorbă.

— Știu pentru că așa am visat. Se făcea că mă mergeam pe strada Møllevæjen, mă îndreptam spre oraș. Aveam câte-un soldat de-o parte și de alta, gata să tragă. S-a auzit apoi o voce care mi-a strigat: „Trebuie să pleci!”. Și am plecat. Gloanțele-mi șuierau pe la urechi, dar niciunul nu m-a atins. Așa că n-o să fiu împușcat azi. Sunt cât se poate de sigur.

Am scrutat cu privirea fiordul și câmpurile din împrejurimi, care erau acoperite de o verdeață primăvărată. O gospodărie cu acoperiș de paie era ascunsă într-un pâlcc mic de tei înmuguriți. Un drum mărginit de bolovani